

Finansklagenemnda Person

Avgjørelse FinKN-2019-995

20.12.2019

Storebrand Forsikring AS

Bilansvar

Forbikjøringsulykke – motorsyklist – mer enn lite å legge til last – avkortningsgrad – bal. § 7 (1).

Skadelidte (motorsyklist) kolliderte med en møtende bil, da han la seg ut i motgående kjørefelt i forbindelse med en forbikjøring. Ulykken fant sted på en strekning med svingete vei. Ifølge skadelidte pådro han seg hjerneblødning, nakke- og bekkenbrudd, og han fikk alvorlige skader i venstre lår, legg og ankel. Selskapet varslet om avkortning med 20 %. Tvist om både skyldgraden og avkortningens størrelse. Nemnda bemerket at skadelidte var mer enn lite å legge til last for hendelsen og konkluderte med at selskapet kunne avkorte i erstatningen. Avkortningens størrelse kunne først fastsettes etter at skadeomfanget var endelig klarlagt. Selskapet ble gitt medhold i at det kan avkorte i utbetalingen.

Saksfremstilling

Skadelidte (f. 1969) var utsatt for en trafikkulykke 28.9.18 da han kjørte motorsykkel. Under en forbikjøring kolliderte han med en møtende personbil. Fører av personbilen, som ble avhørt på stedet, forklarte til politiet blant annet:

Fornærmede forklarte at han kjørte fra N, mot B i omtrent 70 km/t. Det kom en motorsykkel ut i fornærmedes kjørefelt og traff han rett i front, på førersiden av bilen. Deretter havnet føreren av motorsykkelen i frontruten på bilen, før han traff bakken.

Fornærmede forklarte at han ikke hadde noen mulighet til å svinge unna for å unngå sammentreffet, da motorsyklisten lå side om side med en bil (vinte S H ACG) så begge kjørefeltene var brukt opp. Det var bratt terreng på venstre side av vegen, og autovern på høyre side. Fornærmede forklarte også at motorsyklisten kom så raskt ut i fornærmedes veibane at han ikke hadde rukket å gjøre en unnamanøver om det hadde vært plass til det. "Jeg rakk ikke tenke på det engang"

Politiet avhørte vitnet H. på stedet:

Vitne H forklarte at han kjørte fra B, mot N med den aktuelle motorsykkelen bak seg. Like før skadestedet og ulykken kom det en bil mot, som passerte dem i eget kjørefelt. Bak denne bilen lå det en bil til, dette var bilen som ble involvert i ulykken. Da den første bilen akkurat hadde passert, ville motorsykkelen forbi vitnet som kjørte bil og henger. Vitne forklarte at motorsyklisten ikke kunne ha sett bil nummer to som kom dem i møte, noe han syntes var rart da bilen kom rett etter den første bilen som passerte.

Motorsyklisten la seg likevel ut i motsatt kjørefelt for å kjøre forbi vitne, og treffer deretter bil nummer to rett i fronten. Motorsykkelen og føreren gikk rett i fronten på bilen, og "ble kastet 5-6 meter opp i luften, og litt bort. Veldig høyt opp."

Vitnet T. ble avhørt 30.9.18. Han var blitt forbikjørt av skadelidte få minutter før ulykkesstedet:

...

Vitne forteller at han passerte et skiltet gardstun ved L, i bunn av R. Ved gardstunet er det en høyresving, så en slette, og i enden av sletta er det en bru. Etter brua er det en venstresving. Ved gardstunet er det 60 sone. Over brua er det skiltet 50 km/t sone, da det er veiarbeid der.

Vitne observerte at det raskt kom en motorsyklist bak han ved gardstunet. Når vitne kom i høyresvingen, like ved gardstunet, ble han forbikjørt av motorsyklisten i yttersving.

Vitne forteller at han kjørt i ca. 50-60 km/t da han ble forbikjørt. Han bemerket seg at det var en Harley-Davidson motorsykkel med høyt styre.

Vitne, som selv er motorsyklist, så ikke denne forbikjøringen som ufin, da det delvis var god sikt rundt svingen. Vitne legger så til at han oppfattet motorsyklisten som "travel". Han tenkte, "du hadde det vel ikke så travelt at du måtte nødt til og forbi meg der".

Vitne forklarer at motorsyklisten "dro litt på" på sletta, og bremsset over brua. Motorsyklisten økte farten litt i venstresvingen etter brua, og la seg ned mot midten av veien. Vitne tror at han hadde oversikt der også, men satt igjen med en tanke som sa, "jeg håper ikke han møter noen biler fremover". Dette med tanke på hans kjøremønster.

Etter få minutter etter forbikjøringen ble vitne oppmerksom på ulykken. Han kom som bil nummer to fra B kommune, en sort personbil var fremfor han. Motorsyklisten hadde trolig også kjørt forbi den sort personbilen. Fører av den sorte personbilen beskriver vitne som en dame i 50-60 årene.

Ulykkesstedet er beskrevet i rapporten fra Statens veivesen av 26.10.18:

Ulykkesplassen er på Fv ... mellom N og B, mellom R vatnet og R gård. Strekningen mellom disse plassene er preget av svingete vei og stigning med en veibredde på 5 meter. Veien er merket med kvit stiptet kantlinje, det er godt asfalt dekke på strekningen, asfalt dekke er lagt nå i senere dato, den 20 august 2018. ... Det er montert autovern på den ene siden av veien og på den andre er det en grøft og så skråning oppover. ...

Skadelidte ble avhørt 30.10.18 på telefon:

Mistenkte forklarer at han fredag 28.9.18. kjørte hjemmefra B ca kl 1415. Mistenkte sier han ikke husker detaljer fra hendelsen, men forklarer det han husker.

Mistenkte skulle til O og han kjørte Fv ... R fra B retning N på sin motorsykkel av typen Harley Davidson ...

Mistenkte husker han på toppen av R, kom etter en bil med et forholdsvis stort slep, henger, ca kl. 1445. Mistenkte kom til en strekning på Fv ... der mistenkte mente det var mulig å kjøre forbi. Mistenkte er godt kjent på denne vegstrekningen som han kjører ukentlig.

Mistenkte la seg ut i venstre kjørebane for å foreta en forbikjøring av omtalte bil med henger, som lå foran han. Mistenkte var således over i venstre kjørebane/felt på siden av omtalte bil og henger, som han kjørte forbi. Mistenkte ble da for sent, oppmerksom på en møtende bil og kjørte inn i den møtende bilen i bilens venstre front hjørne.

Skadelidte er ilagt forelegg på kr 3 000 for overtredelse av veitrafikkloven § 31 første ledd, jf. § 3. Forelegget er ikke vedtatt og straffesaken er oversendt tingretten.

Selskapet mottok politidokumentene 20.12.18 og sendte varsel om avkortning 18.2.19.

Skadelidte pådro seg hjerneblødning, nakke- og bekkenbrudd. Han fikk også alvorlige skader i venstre lår, legg og ankel. Det er ikke fremlagt medisinske dokumenter som belyser skadenes omfang nærmere og hvilken invaliditetsgrad han vil få. Skadelidte er fortsatt 100 % sykmeldt, og det er usikkert om han kommer tilbake i arbeid.

Skadelidte har i det vesentlige anført at det ikke er grunnlag for avkortning. I saker for domstolene og etter nemndspraksis vedrørende forbikjøring der skadelidtes handlemåte anses som grovt uaktsom, har det vært andre risikomomenter til stede i tillegg til at sjåføren har feilbedømt møtende trafikk eller hatt mangelfull sikt, typisk forbikjøringen på glatt føre eller i høy hastighet gjennom en sving. Dette er ikke bevist i vår sak. Det vises til LB-2012-43930, LF-2006-96478, AKN-2323, AKN-2127 og AKN-2068. Forbikjøringen kan ikke anses som grovt uaktsomt, men er en feilvurdering av trafikkbildet. Han var godt kjent på strekningen og kjørte der to-tre ganger i uken. Det er irrelevant at veien var svingete før forbikjøringsstedet. Det avgjørende er om skadelidte hadde tilstrekkelig oversikt der hvor han besluttet å kjøre forbi – et forholdsvis slakt parti. Det er ikke unormalt at motorsykler kjører forbi der. Forbikjøringer med motorsykler kan ikke

sammenliknes med forbikjøringer med personbiler. Ulykken har rammet ham hardt. Rettspraksis viser at skadens omfang skal vektlegges betydelig, jf. Rt-2000-1811, Rt-2005-88 og HR-2016-1464-A avsnitt 60. Det er ikke adgang til å benytte regler om avkortning utelukkende i sanksjonsøyemed, jf. Rt-2008-453 avsnitt 52. AKN-1529 kan ikke sammenliknes med denne saken, da det der må ha vært en langt mer nedsenkning i veien.

Selskapet har i det vesentlige anført at det er allment kjent at forbikjøringer medfører høy risiko for skader. Det er vist til forskrift om kjørende og gående trafikk (trafikkregler) § 12 pkt. 2 bokstav a og pkt. 5 annet ledd.

Rapport fra SVV viser at veien på ulykkesstedet er svingete og kupert. Skadelidte var godt kjent på strekningen, og skulle hatt kjennskap til kurvaturen og burde vurdert det som ikke forsvarlig å kjøre forbi. I tillegg hadde han god tid og handlingsalternativer, da han visste godt om forbikjøringsmuligheter rett rundt neste sving. Avkortningsnemndas uttalelse 1529 omhandler en liknende situasjon. Nemnda fant der at det var grovt uaktsomt når man ikke kunne se den strekningen som trengtes til forbikjøringen. Skadelidte er "*mer enn lite å legge til last*", jf. bilansvarsloven § 7, første ledd, og det er grunnlag for 20 % avkortning.

Finansklagenemnda Persons begrunnelse

Saken for nemnda gjelder avkortning under bilansvarsloven. Forsikrede har også hatt en førerulykkesforsikring, men avkortning under den dekningen er ikke gjenstand for nemndas behandling nå. Spørsmålet om avkortning under kaskodekningen er avgjort av Finansklagenemnda Skade, se avgjørelse FinKN 2019-951.

Saken nå gjelder krav om erstatning etter bilansvarsloven. Etter bal. § 7 første ledd kan erstatningskravet lempes – settes ned eller falle helt bort – såfremt den skadelidte er mer enn "berre lite" å laste, dvs. har utvist en uaktsomhet som er mer enn unnskyldelig eller dagligdags. Det er selskapet som må sannsynliggjøre at vilkårene for avkortning er oppfylt. I utgangspunktet kreves ikke mer enn alminnelig sannsynlighetsovervekt, se HR-2016-2579-A avsnitt 33.

Nemnda legger Statens Vegvesens beskrivelse til grunn. Der heter det:

Veien på ulykkesplassen er svingete og kupert. Når en ser/står der angivelig motorsykkel har startet forbikjøringen og ser mot den retning den motgående bilen har kommet, kan veikurvaturen dekke for sikten slik at man ikke se det kommer møtende trafikk.

Nemnda forstår dette slik at skadelidte ikke har hatt tilstrekkelig oversikt over møtende trafikk. Dette støttes av hans egen forklaring om at han ikke så bilen som kom bak den store bilen han lot passere. Det aktuelle ulykkesstedet er en liten dump samt en slak venstresving hvor motgående trafikk kan dukke opp uten tilstrekkelig forvarsel, særlig når man skal kjøre forbi en bil med henger. Det er enighet om at kollisjonen skjedde da skadelidte la seg ut i den andre veibanen for å passere en bil med henger. Forbikjøringen medførte en betydelig risiko for skade og skadelidte har etter nemndas syn utvist en uaktsomhet som ikke er unnskyldelig. Forbikjøring innebærer risiko for kollisjon og forutsetter derfor stor grad av aktsomhet. Forbikjøring kan bare gjennomføres dersom man har god oversikt og farten holdes innenfor fartsgrensen, jf. FinKN 2012-504 og 2017-699. Nemnda kan ikke se at det dreier seg om en feilbedømming av trafikkbildet.

Avkortning kan da finne sted etter bal. § 7 første ledd og nemnda mener avkortning må godtas. Selskapet har varslet avkortning i erstatningen etter bilansvarsloven med 20 %. Etter det som er opplyst, er skadeomfanget ennå ikke endelig fastsatt. Nemnda mener fastsettelsen av avkortningsprosenten bør skje når det varige skadeomfanget er fastlagt, se avgjørelse 2017-228.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Persons konklusjon

Selskapet gis medhold i at det kan avkorte i erstatningen.

*Ved behandlingen deltok Karin M. Bruzelius (leder), Gro Farestvedt (selskapsrepresentant),
Tonje Giertsen (selskapsrepresentant), Ingrid Sande Kvålen (forbrukerrepresentant) og
Borgar Sandvik (forbrukerrepresentant).*